

**Установа адукацыі
«Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт»**

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце УА «ПДУ»

_____ Д.У. Дук

(подпіс)

« _____ » 2014 г
(дата зацвярджэння)

Рэгістрацыйны № УД-_____/р.

РЫТУАЛ У ТРАДЫЦЫЙНАЙ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ

**Вучэбная праграма установы вышэйшай адукацыі
па спецкурсе для спецыяльнасці:
1-21 03 01 гісторыя**

Факультэт	Гісторыка-філалагічны
Кафедра	Гісторыі і турызму
Курс (курсы)	4
Семестр(ы)	7 семестр

Лекцыі	36 гадзіны	Формы атэстацыі:	Семестр
Практычныя заняткі	18 гадзіны	Экзамен	7 семестр
		Залік	
		Курсавая работа	
Аўдыторных гадзін па дысцыпліне	54 гадзіны		
Усяго гадзін па вучэбнай дысцыпліне	? час.	Форма атрымання вышэйшай адукацыі	дзённая
Склаў	У.А. Лобач, кандыдат гістарычных навук, дацэнт		

РАЗГЛЕДЖАНА І РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЕРДЖАННЯ КАФЕДРАЙ ГІСТОРЫІ І ТУРЫЗМУ

ад «____»_____ 2014 г.протокол № ____

Загаччык кафедры гісторыі і
турызму

_____ А.І. Корсак

**УХВАЛЕНА І РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЕРДЖАННЯ НАВУКОВА-
МЕТАДЫЧНЫМ САВЕТАМ ГІСТОРЫКА-ФІЛАЛАГІЧНАГА ФАКУЛЬТЭТА УА
“ЦДУ”**

ад «____»_____ 2014 г.пратакол № ____

Старшыня

_____ Т.М. Гардзіёнак

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Актуальнасць дысцыпліны заключаецца ў тым, што дазваляе разумець сімвалічныя асновы беларускай этнічнай культуры, што значна падвышае даследчыцкі патэнцыял пры вывучэнні розных аспектаў традыцыйнай культуры як у дыяхронным, так і сінхронным вымярэнні.

Мэтамі засваення дысцыпліны з'яўляюцца:

- засваенне тэарэтычных асноў семіётыкі, разуменне яе спецыфікі, раскрыццё прынцыпаў метада структурна-семантычнага аналізу і яго значэння ў гуманітарных даследваннях;
- вывучэнне рытуальных аспектаў традыцыйнай культуры беларусаў і яе асаблівасцяў ва ўсходнеславянскім і індаеўрапейскім кантэксце;
- авалоданне сістэмнымі ведамі пра сутнасць і формы сімвалічных паводзінаў чалавека (калектыву) на прыкладзе беларускай этнакультурнай традыцыі.

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста з вышэйшай адукацыяй заключаецца ў авалоданні асноўнымі метадалагічнымі прынцыпамі семіялогіі, што дазваляе больш аб'ектыўна даследваць спецыфіку беларускай традыцыйнай карціны свету, якая не ў малой ступені сфармавала нацыянальную ментальнасць і ідэнтычнасць.

Патрабаванні да засваення дысцыпліны заключаюцца ва ўменні студэнта выкарыстоўваць метады семіялогіі як у тэарэтычных, так і практычных даследваннях з акцэнтам на міждысцыплінарны падыход у вывучэнні розных праблем сучаснай гуманітарыстыкі.

Усяго на вывучэнне спецкурса адводзіцца **54 акадэмічных гадзіны**. Размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў: **36 гадзін лекцый, 18 гадзіны семінарскіх заняткаў**.

Атэстацыя па дысцыпліне праводзіцца ў адпаведнасці з вучэбным планам па спецыяльнасці ў форме **заліка (7 семестр)**.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

МОДУЛЬ 1. ЭТНАЛОГІЯ

1. УВОДЗІНЫ.

Вызначэнне рытуала. Арганізацыя інфармацыі ў чалавечым грамадстве. Стэрэатыпізацыя паводзін чалавека ў калектыве. Рытуал і міф. Рытуал і сімвал. Знак і сімвал у архаічных культурах. Семіётыка як навука пра знакавыя сістэмы; яе раздзелы: прагматыка, сінтактыка, семантыка. Структурна-семантычны падыход у даследаванні традыцыйнай культуры.

2. ТЭАРЭТЫЧНЫЯ АСПЕКТЫ ДАСЛЕДВАННЯ РЫТУАЛА

Рытуал як вышэйшая форма сімвалічных паводзін чалавека

Месца і роля сімвалічных паводзін у жыцці чалавека (калектыва). Роля сімвалізацыі ў архаічных грамадствах. Рытуал і гульня: праблемы паходжання, агульнае і спецыфічнае. Этыкет, яго паходжанне і сутнасць. Этыкет і рытуал: агульнае і спецыфічнае. Звычай. Яго сутнасць і роля ў грамадствах традыцыйнага тыпу. Рытуал і звычай: праблемы ўзаемазалежнасці і ўзаемаўплываў. Рытуал, гульня, этыкет: трансфармацыя ва ўмовах індустрыяльнага (постіндустрыяльнага) грамадства.

Прагматыка і функцыі рытуала. Прагматыка. Уяўленне пра утылітарную і сімвалічную прагматыку. Навуковыя інтэрпрэтацыі рацыянальнасці (ірацыянальнасці) рытуала. Погляды эвалюцыяністаў на сутнасць і функцыі рытуала. Канцэпцыя Л.Леві-Бруля. Функцыянальнасць рытуала паводле Б.Маліноўскага. Канцэпцыя абрадаў пераходу А. Ван-Генеп. Тэорыя рытуала Э.Дзюркгейма: функцыя сацыялізацыі, псіхатэрапеўтычная, кансалідуючая і інш. Інтэрпрэтацыя рытуалаў М.Моса, К.Леві-Строса, М.Эліадэ і інш.

3. ФУНКЦЫІ РЫТУАЛА Ў ТРАДЫЦЫЙНЫМ ГРАМАДСТВЕ

Узроўні рытуальных паводзінаў у традыцыйным грамадстве

Дзве лініі жыццёвай стратэгіі чалавека ў традыцыйным (архаічным) грамадстве: калектыўнае і асабістае. Рытуалы каляндарнага цыклу як вышэйшая форма калектыўнага жыцця. Сямейная абрадаваць як механізм сімвалізацыі асабістага жыцця. Узаемаадносіны калектыўнага і асабістага ў рытуалах. Аказіянальныя рытуалы: паходжанне, сутнасць, механізм рэалізацыі. Пераход аказіянальных рытуалаў на каляндарны ўзровень. Рытуальныя паводзіны “талочнага” тыпу: талокі “збававыя”, “будаўнічыя”, “попрадкі”, “вячоркі” і інш. Рытуал і побыт: праблемы ўзаемапрапранікнення. Паводзіны рытуальныя і рытуалізаваныя.

Традыцыйная супольнасць: асаблівасці жыццядзейнасці і светапогляду

Вызначэнне традыцыйнай культуры. Асноўныя рысы традыцыйнай культуры. Сінкрэтызм як вызначальная рыса традыцыйнага светапогляду. Традыцыя, яе месца і роля ў архаічных грамадствах. Спецыфіка знакавых сістэм у традыцыйнай супольнасці. Чалавек і Прырода ў архаічных (традыцыйных) грамадствах: прынцыпы і мадэлі ўзаемадзеяння. Спецыфіка архаічнага мыслення. “Першабытнае мысленне” паводле Л.Леві-Бруля. Канцэпцыя Ж.Піатэ, М.Мід, М.Коула і С.Скрыбнера. Традыцыйны светапогляд у працах В.Тэрнера, Р.Вудвартса, М.Сегана, К.Леві-Строса. Традыцыйнае і індустрыяльнае грамадства: НТР ці культурны дэкаданс?

Беларуская міфапаэтычная карціна свету

Вызначэнне “мадэлі” і “карціны свету” як неад’емных катэгорый міфапаэтычнага светапогляду. Прастора і час як базавыя катэгорыі міфапаэтычнай карціны свету. Беларуская міфапаэтычная мадэль свету: прасторавыя параметры. Асноўныя ўласцівасці прасторы ў міфапаэтычнай свядомасці: гетэрагеннасць, адухоўленасць, дыскрэтнасць. Ізаморфнасць прасторы і часу ў традыцыйным светапоглядзе.

Беларускія касмаганічныя і этнагенетычныя легенды і паданні: структурна-семантычны аналіз. Адлюстраванне міфапаэтычнай мадэлі свету ў беларускім абрадавым фальклору. Традыцыйныя беларускія ўяўленні пра “свой” (“гэты”) і “той” (“чужы”) свет. Элементы прасторы ў беларускай міфапаэтычнай карціне свету.

Прастора “Прыроды” і “Культуры” у жыццядзейнасці і ўяўленнях традыцыйнай супольнасці. Семантыка элементаў прыроднага ландшафту (поле, лес, балота, гара, рака і інш.) і іх месца ў міфапаэтычнай карціне свету і абрадавай практыцы беларусаў. Семантыка элементаў культурнага ландшафту (дарога, ростані, паселішча, сяліба, хата, млын, царква і інш.) і іх месца ў міфапаэтычнай карціне свету і абрадавай практыцы беларусаў.

Уяўленні пра калектыўны (каляндарны) і асабісты (жыццёвы) час у традыцыйнай беларускай супольнасці.

Базавая структура беларускага народнага календара. Структура і сімволіка асабістага часу (“веку”) чалавека ў беларускай традыцыйнай супольнасці. Ізаморфнасць калектыўнага і асабістага часу. Часавыя параметры беларускай рытуальнай традыцыі.

4. СЯМЕЙНЫЯ І КАЛЯНДАРНЫЯ РЫТУАЛЫ БЕЛАРУСАЎ

Радзінны рытуал у традыцыйнай беларускай культуры

Радзінны рытуал: прагматыка і функцыі. Прасторавыя-часавыя параметры радзіннага рытуала. Персанажны код: “бабка-павітуха”, “кумы”. Сістэма рытуальнай табуізацыі і прадпісанняў у межах радзіннага абраду. Рэчавы і акцыянальны код “радзінаў”. Сінкрэтызм паганскіх і хрысціянскіх элементаў у межах абрада: праблема суадносін зместу і формы. Радзінны фальклор: структурна-семантычны аналіз.

Беларускае традыцыйнае вяселле: структура і семантыка.

Вяселле: прагматыка і функцыі. Вясельны абрад як рытуал пераходнага тыпу. Сімволіка “смерці” і “нараджэння” ў традыцыйным беларускім вяселлі. Прасторавыя-часавыя параметры вясельнага абраду. Персанажны код вяселля: “сваты” і інш. вясельныя “чыны”, іх сімволіка і функцыі. Сістэма рытуальнай табуізацыі і прадпісанняў у межах вясельнага абрада. Рэчавы і акцыянальны код беларускага традыцыйнага вяселля. Сінкрэтызм паганскіх і хрысціянскіх элементаў у межах абрада: праблема суадносін зместу і формы. Вясельны фальклор: структурна-семантычны аналіз.

Традыцыйная пахавальная абрадаваць беларусаў.

Генезіс пахавальнай беларускай абрадаваць. Пахавальны рытуал: структура, прагматыка і функцыі. Пахаванне як рытуал пераходнага тыпу; сімволіка “таго” свету і “мяжы”, ідэя “пераходу” ў абрадзе. Прасторавыя-часавыя параметры пахавальнага рытуала. Сістэма рытуальнай табуізацыі і прадпісанняў у межах пахавальнага абрада. Рэчавы і акцыянальны код беларускага пахавальнага рытуала. Уяўленне пра “нячыстых” нябожчыкаў. Адлюстраванне культу продкаў у пахавальнай абрадаваць. Галашэнні як спецыфічны жанр беларускага фальклору.

Беларускія традыцыйныя рытуалы каляндарнага цыклу

Каляндарныя рытуалы: прагматыка і функцыі. Беларускі народны каляндар як сістэма ўпарадкавання часу. Феномен каляндарнага свята ў сістэме каштоўнасцей беларускага традыцыйнага грамадства. Народнае (архаічнае), царкоўнае і афіцыйнае (свецкае) свята: агульнае і адрознае. Гадавыя свята, свята, прысвяці ў структуры беларускага народнага

каляндара. Сістэма рытуальнай табуізацыі і прадпісанняў у межах святочнага часу. Прагматыка, матывацыі і скіраванасць святочных (сімвалічных) паводзін чалавека (калектыву). Святочныя варожбы, уяўленні і прыкметы як механізм спасціжэння сусвету. Базавая структура беларускага народнага календара: Каляды, Масленіца, Гуканне вясны Саракі, Дабравешчанне, Вялікдзень, Юр'я, Сёмуха (Тройца), Купалле, Узвіжанне. Персанажны, акцыянальны, рэчавы, кулінарны, раслінны і інш. коды беларускай каляндарнай традыцыі.

5. РЫТУАЛЬНАЕ ВЫМЯРЭННЕ ШТОДЗЁННАСЦІ

Сімвалы і коды ў беларускай рытуальнай традыцыі

Паняцце пра сімвал, архетып, код у кантэксце традыцыйнай духоўнай культуры. Універсальнасць і семантычная каштоўнасць сімвала. Кадыфікацыя як механізм апрацоўкі і захавання інфармацыі. Асноўныя тыпы сімвалічных кодаў у беларускай традыцыйнай культуры, іх практычнае значэнне ў межах рытуалаў: астранамічны, антрапалагічны, персанажны, рэчавы, раслінны, ландшафтны, этна-сацыяльны і інш. коды. Асаблівасці кадыфікацыі ў рытуалах каляндарнага і сямейнага цыклаў. Вербальны код у беларускім абрадавым фальклору. Міфалагічныя сімвалы і коды ў беларускай літаратуры: функцыянальнасць і мастацкая выразнасць.

Чарадзеіства і знахарства як канцэпцыі рытуальных паводзінаў

Рытуал і магія: праблема суадносінаў і тоеснасці. Функцыянальная класіфікацыя магіі: прамысловая, аграрная, засцерагальная, шкоданосная, лекавая і інш. Знахарства і чарадзеіства беларускім грамадстве: калектыўныя стэрэатыпы і ўяўленні, пргматыка і функцыянальнасць, праблема амбівалентнасці. Знахарства ў сістэме беларускай народнай медыцыны: праблемы суадносінаў рацыянальнага і сімвалічнага.

Замовы як архаічны жанр беларускага фальклору: структурна-семантычны аналіз.

Знахарства і чарадзеіства ў посттрадыцыйным грамадстве: узровень захаванасці, функцыянальнасць і калектыўныя стэрэатыпы.

Рытуальныя паводзіны ў беларускіх традыцыйных рамёствах і промыслах

Рамествы і промыслы: сімволіка і міфалогія па-за аграрнай вытворчасцю і здабычай. Вытокі прамысловых культаў і вераванняў. Паляванне, рыбалоўства, пчалярства: рытуальна-сімвалічны кантэкст. Кавальства, ганчарства, ткацтва, цясларства: сутнасць міфалагемы дэміурга. Рытуальна-сімвалічны аспект беларускіх традыцыйных рамёстваў. Дэміфалагізацыя рамёстваў і промыслаў ва ўмовах індустрыяльнага (постіндустрыяльнага) грамадства.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ДЫСЦЫПЛІНЫ ДЛЯ ДЗЁННАЙ ФОРМЫ НАВУЧАННЯ

№ раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Кіруемая самастойная праца	Іншае	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычных заняткаў			
1.	Уводзіны	4	2			семінар
2.	Тэарэтычныя аспекты даследвання рытуала	8	4			калоквіум
3.	Функцыі рытуала ў традыцыйным грамадстве	8	4			кантрольная работа
4.	Сямейныя і каляндарныя рытуалы беларусаў	8	4			рэферат
5.	Рытуальнае вымярэнне штодзённасці	8	4			практыкум

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ДЫСЦЫПЛІНЫ ДЛЯ ЗАВОЧНАЙ ФОРМЫ НАВУЧАННЯ

№ раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Кіруемая самастойная праца	Іншае	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычных заняткаў			
1.	Тэарэтычныя аспекты даследвання рытуала	2				
2.	Функцыі рытуала ў традыцыйным грамадстве	2				
	Сямейныя і каляндарныя рытуалы беларусаў	2	2			рэферат

ИНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура па вучэбнай дысцыпліне

Асноўная літаратура.

1. Байбурын А. К. Ритуал в традиционной культуре: структурно-семантический анализ восточнославянских обрядов. СПб., 1993.
2. .Беларуская міфалогія. Энц.слоўнік. Мн., 2006.
3. .Беларускі народны каляндар. Мн.,1993.
4. .Беларусы. Т.1. Прамысловыя і рамесныя заняткі.. Мн., 1995.
5. .Беларусы. Т.2. Народнае дойлідства. Мн., 1996.
6. .Беларусы. Т.5. Сям'я. Мн., 2001.
7. .Беларусы. Т.6. Грамадскія традыцыі. Мн., 2002.
8. Беларусы. Т.7. Вусная паэтычная творчасць. Мн., 2004.
9. Валодзіна Т.В. Семантыка рэчаў у духоўнай спадчыне беларусаў. Мн., 1999.
10. Валодзіна Т.В. Талака ў сістэме духоўнай культуры беларусаў. Мн.,1997.
11. Валодзіна Т.В. Цела чалавека: слова, міф, рытуал. Мн., 2009
12. Геннеп А, ван. Обряды перехода. Систематическое изучение обрядов. – М., 2002
13. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. М.,1984.
14. Зайкоўскі Э., Дучыц Л. Жыватворныя крыніцы Беларусі. Мн.,2001.
15. Замавы. Мн.,1992.
16. Кухаронак Т.І. Радзінныя звычаі і абрады беларусаў канца XIX – пач. XX ст. Мн.,1993.
17. Легенды і паданні. Мн.,2004.
18. Лобач У. А. Этнаграфія Беларусі. ВМК. Наваполацк. 2006.
19. Лобач У.А. Міф. Прастора. Чалавек. Мн., 2013
20. Мелетинский Е.М. Поэтика мифа. М.,1976.
21. Пахаванне.Памінкі.Галашэнні Мн.,1986.
22. Полацкі этнаграфічны зборнік. Вып.1. Ч.1-2. Наваполацк. 2006
23. Полацкі этнаграфічны зборнік. Вып. 2. Ч1-2. Наваполацк, 2011.

Дапаможная вучэбная і навуковая літаратура:

24. Ляўкоў Э.М. Маўклівыя сведкі мінуўшчыны. Мн.,1992.
25. Цивьян Т.В. Лингвистические основы балканской модели мира. М.,1990.
26. Вяселле. Абрад. Мн.,1984.
27. Мифы народов мира. Энциклопедия. Т.1-2. М.,1990.
28. Славянская мифология. Энциклопедический словарь. М., 1995
29. Садохин А.П., Грушевицкая Т.Г. Этнология. М.,2000.
30. Байбурын А. К. Жилище в обрядах и представлениях восточ.славян. Л.,1983.
31. Богданович А. Пережитки древнего мирозерцания у белорусов. Мн.,1995.
32. Бэрк П. Народная культура Эўропы ранняга Новага часу. Мн.,1999.
33. Гуревич А.Я. Проблемы средневековой народной культуры. М.,1981.
34. Дучыц Л.У. Археалагічныя помнікі ў назвах, вераваннях і паданнях беларусаў. Мн.,1993.
35. Сержпутоўскі А. Прымхі і забабоны беларусаў-палешукоў. Мн.,1998.
36. Фрэзер Д. Золотая ветвь: исследование магии и религии. М.,1986.
37. Элиаде М. Священное и мирское. М. 1994

ТЭМАТЫКА СЕМІНАРСКИХ ЗАНЯТКАЎ

ТЭМА 1. УВОДЗІНЫ.

1. Вызначэнне рытуала.
2. Мэты і задачы курса
3. Арганізацыя інфармацыі ў традыцыйным грамадстве.
4. Асноўныя паняцці і тэрміны.

ТЭМА 2. ТЭАРЭТЫЧНЫЯ АСПЕКТЫ ДАСЛЕДВАННЯ РЫТУАЛА

1. Рытуал як вышэйшая форма сімвалічных паводзін чалавека
2. Прагматыка і функцыі рытуала.
3. Узроўні рытуальных паводзінаў.
4. Рытуал, гульня і звычай: праблемы суадносінаў.

ТЭМА 3. ФУНКЦЫІ РЫТУАЛА Ў ТРАДЫЦЫЙНЫМ ГРАМАДСТВЕ

1. Узроўні рытуальных паводзінаў у традыцыйным грамадстве
2. Традыцыйная супольнасць: асаблівасці жыццядзейнасці і светапогляду
3. Беларуская міфапэтычная карціна свету
4. Уяўленні пра час і прастору ў традыцыйным грамадстве
5. Сімвалічныя аспекты традыцыйнай карціны свету

ТЭМА 4. СЯМЕЙНЫЯ І КАЛЯНДАРНЫЯ РЫТУАЛЫ БЕЛАРУСАЎ

Радзінны рытуал у традыцыйнай беларускай культуры

1. Радзінны рытуал: прагматыка і функцыі
2. Рэчавы і акцыянальны код “радзінаў”
3. Сінкрэтызм паганскіх і хрысціянскіх элементаў у межах абрада

Беларускае традыцыйнае вяселле: структура і семантыка

1. Вяселле: прагматыка і функцыі
2. Прасторавы-часавыя параметры вясельнага абраду
3. Вясельны фальклор: структурна-семантычны аналіз

Традыцыйная пахавальная абрадаваць беларусаў

1. Генезіс пахавальнай беларускай абрадаваці
2. Прасторавы-часавыя параметры пахавальнага рытуала
3. Рэчавы і акцыянальны код беларускага пахавальнага рытуала

Беларускія традыцыйныя рытуалы каляндарнага цыклу

1. Каляндарныя рытуалы: прагматыка і функцыі.
2. Беларускі народны каляндар як сістэма ўпарадкавання часу.
3. Базавая структура беларускага народнага календара.

ТЭМА 5. РЫТУАЛЬНАЕ ВЫМЯРЭННЕ ШТОДЗЁННАСЦІ

Сімвалы і коды ў беларускай рытуальнай традыцыі

1. Кадыфікацыя як механізм апрацоўкі і захавання інфармацыі
2. Прадметна-рэчавы і персанажны коды
3. Ландшафтны код у беларускай традыцыйнай культуры
4. Кулінарны код

Чарадзеіства і знахарства як канцэпцыі рытуальных паводзінаў

1. Рытуал і магія: праблема суадносінаў і тоеснасці
2. Знахарства ў сістэме беларускай народнай медыцыны
3. Знахарства і чарадзеіства ў посттрадыцыйным грамадстве

Рытуальныя паводзіны ў беларускіх традыцыйных рамёствах і промыслах

1. Вытокі прамысловых культаў і вераванняў
2. Будаўнічы рытуал
3. Сімвалічныя аспекты беларускіх народных рамёстваў

ПРЫКЛАДНЫЯ ПЫТАННІ ДА ЗАЛІКУ

1. Традыцыйнае грамадства: заканамернасці і асблівасці функцыянавання.
2. Асаблівасці архаічнага (традыцыйнага) мыслення.
3. Стэрэатыпізацыя паводзінаў у чалавечым грамадстве.
4. Арганізацыя інфармацыі ў супольнасцях традыцыйнага тыпу.
5. Сутнасць і значэнне семіётыкі.
6. Вызначэнне рытуала і яго рагаматыка.
7. Функцыі рытуала.
8. Рытуал і міф: праблемы суадносінаў.
9. Узроўні рытуальных паводзінаў у традыцыйным грамадстве.
10. Рытуал і інш. Формы сімвалічных паводзінаў чалавека: рытуал і гульня.
11. Рытуал, этыкет і звычай.
12. Радзінны рытуал у традыцыйнай беларускай культуры: структурна-семантычны аналіз.
13. Традыцыйнае беларускае вяселле: структурна-семантычны аналіз.
14. Традыцыйная пахавальная абрадавасць беларусаў: структурна-семантычны аналіз.
15. Асноўныя тыпалагічныя характарыстыкі каляндарнай абрадавасці беларусаў 19-пач.20 ст.: зімовыя святы.
16. Асноўныя тыпалагічныя характарыстыкі каляндарнай абрадавасці беларусаў 19-пач.20 ст.: веснавыя святы.
17. Асноўныя тыпалагічныя характарыстыкі каляндарнай абрадавасці беларусаў 19-пач.20 ст.: летнія святы.
18. Асноўныя тыпалагічныя характарыстыкі каляндарнай абрадавасці беларусаў 19-пач.20 ст.: восеньскія святы.
19. Катэгорыя часу ў традыцыйным светапоглядзе беларусаў.
20. Катэгорыя прасторы ў традыцыйным светапоглядзе беларусаў.
21. Паняцце пра коды ў семіялогіі беларускай традыцыйнай культуры.
22. Будаўнічы рытуал у беларускай культуры.
23. Талака ў сістэме рытуальных паводзінаў беларусаў.
24. Рэчавы код у беларускіх традыцыйных рытуалах.
25. Раслінны код у беларускіх традыцыйных рытуалах.
26. Жывёльны код у беларускіх традыцыйных рытуалах.
27. Дэндэралагічны код у беларускай традыцыйнай культуры.
28. Кулінарны код у беларускай традыцыйнай культуры.
29. Арніталагічны код беларускай традыцыйнай культуры.
30. Семантыка лічбаў у беларускіх традыцыйных рытуалах.
31. Семантыка колераў у беларускіх традыцыйных рытуалах.
32. Аперацыйны код у беларускай традыцыйнай культуры.
33. Антрапамарфічны код у беларускай традыцыйнай культуры.
34. Атрыбутыўны код у беларускай традыцыйнай культуры.